

Ministeren

Folketinget
Christiansborg
1240 København K

I brev af 7. september 2023 har udvalget efter ønske fra Sandra Elisabeth Skalvig (LA) stillet mig følgende spørgsmål:

Alm. del spørgsmål 230

Vil ministeren oplyse, hvilke offentlige udgifter eller besparelser, der er forbundet med at afskaffe kandidatreglen?

Svar

Kandidatreglen betyder, at dimittender, der har allerede har gennemført en kandidatuddannelse, kun kan blive optaget på en ny videregående uddannelse, hvis der er ledige pladser.

En afskaffelse af kandidatreglen vil derfor forventeligt betyde, at flere personer med en allerede bestået kandidatuddannelse (kandidatuddannede) vil søge og tilbydes optagelse på en videregående uddannelse med flere ansøgere end pladser. Dermed vil de forventeligt fortrænge andre ansøgere fra de givne pladser. En del af disse ansøgere forventes at blive optaget på andre (ikke pladsbegrænsede) uddannelser. Dermed forventes det samlet set, at flere vil tage en ny videregående uddannelse. Det bemærkes, at beregningsgrundlaget p.t. ikke tager højde for, at en afskaffelse af kandidatreglen forventeligt vil medføre, at flere vil påbegynde en ny kandidatuddannelse. Beregningerne må derfor anses som et underkantsskøn.

En afskaffelse af kandidatreglen vil alt andet lige medføre øgede offentlige udgifter til taxameter samt et reduceret arbejdsudbud, som følge af at de ekstra studerende arbejder mindre, mens de studerer, jf. *tabel 1*.

12. september 2024

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Børsgade 4
Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700

www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr.
424369

Tabel 1

Offentlige udgifter ved meroptag på erhvervsakademi-, professionsbachelor- og akademiske bacheloruddannelser sfa. afskaffelse af kandidatreglen, 2024-2026, mio. kr. 2024-pl.

	2024	2025	2026
Samlede offentlige udgifter, mio. kr.	180	190	190
- heraf taxameter	40	50	50
- heraf arbejdsudbud	130	140	140
Ekstraoptag, antal personer	300	310	320

Anm.: Afrundet til nærmeste 10 mio. kr. og personer. I beregninger er det lagt til grund, at fordelingen af ekstraoptaget sfa. afskaffelsen af kandidatreglen på videregående uddannelser følger den seneste kendte fordeling af dobbeltuddannedes optag på erhvervsakademi-, professionsbachelor- og akademiske bacheloruddannelser. Ligeledes antages det, at fuldførelsesprocenterne følger senest kendte opgørelse.

Der er i beregningen ikke taget højde for merudgifter til SU. Det skal ses i lyset af, at mange studerende med en i forvejen bestået kandidatuddannelse formentlig ikke vil have nogen SU-klip tilbage. Det vil dog afhænge af deres konkrete studieforløb, herunder længden på deres tidligere kandidatuddannelse, og hvorvidt de f.eks. har fravalgt SU-klip på bacheloruddannelsen mv.

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet.

Det bemærkes, at det er forbundet med betydelig usikkerhed at skønne over, hvor mange flere personer der vil tage en videregående uddannelse, hvis kandidatreglen afskaffes. Skønnet for virkningen på de offentlige finanser er derfor forbundet med betydelig usikkerhed, da det beror på adfærdsmæssige antagelser.

Til brug for skønnet for adfærdseffekten ved en afskaffelse af kandidatreglen benyttes, at kandidatreglen i perioden 2017-2019 var afskaffet. I stedet indførte man *ny begrænsning af dobbeltuddannelse*, hvor man som kandidat kunne blive optaget på en ny uddannelse, hvis kandidatuddannelsen var over 6 år gammel. Dette gav kandidatuddannede, hvis uddannelse var over 6 år gammel, mulighed for at komme ind på uddannelser med flere ansøgere end pladser.

På baggrund af denne gruppes adfærd og det samlede antal kandidatuddannede, vurderes det med betydelig usikkerhed, at en afskaffelse af kandidatreglen vil føre til et samlet ekstraoptag af kandidatuddannede på ca. 320 personer via den koordinerede tilmelding i 2026 (dvs. på bachelor-, erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelser mfl.).

Dertil er det muligt, at et øget antal kandidatuddannede vil søge optagelse på en ny adgangs begrænset kandidatuddannelse, hvis kandidatreglen afskaffes. Der er dog væsentlige usikkerheder om størrelsen af en sådan effekt. Denne gruppe er derfor ikke indregnet i de potentielle meromkostninger ved at afskaffe kandidatreglen. Det samlede ekstraoptag på de videregående uddannelser – og dermed skønnet for de offentlige merudgifter ved en afskaffelse af kandidatreglen – vil derfor være højere, såfremt kandidatuddannede i øget omfang optages på en ny kandidatuddannelse.

Med venlig hilsen

Christina Egelund